

TEATTERIN TAI ORKESTERIN HAKEMINEN VALTIONOSUUDEN PIIRIIN

UUDET HAKIJAT

Teatteri tai orkesteri voidaan hyväksyä valtionosuuden piiriin hakemuksen perusteella. Valtionosuuden saamisen edellytyksistä on säädetty teatteri- ja orkesterilaissa (730/1992). Säädös löytyy kokonaisuudessaan verkko-osoitteesta www.finlex.fi. Teatteri- ja orkesterilain valtionosuuden saamiselle asettamat edellytykset on käyty kohdittain läpi tässä ohjeessa.

Hakemuksen teatterin tai orkesterin hyväksymisestä valtionosuuden piiriin tekee teatteria tai orkesteria ylläpitävä kunta tai yksityinen yhteisö ja se osoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriölle. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi pyytää lausunnon hakijan valtionosuuskelpoisuudesta Taiteen edistämiskeskukselta. Seuraavaa vuotta koskeva hakemus tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle viimeistään **huhtikuun loppuun mennessä**.

Hakemus on vapaamuotoinen. Hakemuksessa tulee olla viralliset allekirjoitukset sekä tarpeelliset liitteet, joiden perusteella teatterin tai orkesterin valtionosuuskelpoisuus tarkastetaan. Hakemuksen saatekirjeessä riittää hakijaa ja teatteria tai orkesteria koskevien perustietojen esittäminen sekä tiiviisti esitettyinä perustelut valtionosuuden hakemiselle.

Teatterin tai orkesterin tulee täyttää jo valtionosuutta haettaessa sen saamisen edellytykset. Henkilöstön osalta edellytetään, että päätoiminen työntekijä ja taiteellisesta toiminnasta vastaava henkilö, joka voi olla myös sivutoiminen, on ollut toimessa hakemuksen tekovuotta edeltävän täyden vuoden.

Päätös teatterin tai orkesterin hyväksymisestä valtionosuuden piiriin tehdään kunkin vuoden marraskuun loppuun mennessä. Ministeriö hyväksyy teatterin tai orkesterin valtionosuuden piiriin valtion talousarvion asettamissa rajoissa. Valtionosuuden edellytykset täyttäviä uusia teattereita tai orkestereita voidaan siis hyväksyä valtionosuuden piiriin vain rajoitetusti. Myös valtionosuuteen oikeuttavien henkilötyövuosien määrä vahvistetaan valtion talousarvion asettamissa rajoissa eikä henkilötyövuosia voida välttämättä myöntää täysimääräisinä.

Hakemuksessa tulee olla seuraavat liitteet:

1. teatteria tai orkesteria ylläpitävän yhteisön tai säätiön säännöt tai yhtiöjärjestys, sekä selvitys omistuksesta ja hallinnosta. Kunnallisen toimijan osalta riittää johtosääntö tai vastaava.
2. tiivistelmä teatterin tai orkesterin historiasta ja erityisesti sen ammatillistumisesta
3. teatterin tai orkesterin toimintakertomus kahdelta edelliseltä vuodelta
4. teatterin tai orkesterin taloutta koskevat tiedot kahdelta edelliseltä vuodelta, yksityisiltä teattereilta tai orkestereilta myös tilintarkastajien lausunnot
5. teatterin tai orkesterin henkilöstöstä selvitys, josta käyvät ilmi tehtävänimikkeet sekä ammatillisen henkilöstön osalta heidän koulutuksensa ja perehtyneisyytensä alaan sekä työkokemus. Lisäksi selvitys erikseen kahdelta edelliseltä vuodelta
 - a) henkilötyövuosista: vakinaisen, päätoimisen (työaika vähintään 30 viikkotuntia) henkilökunnan lukumäärästä kuukausittain koko vuodelta. Täyttämättömiä vakansseja,

vähintään kuukauden mittaisia palkattomia virkavapauksia eikä kiinteistötyöntekijöitä lasketa mukaan henkilöstömääriin,

b) maksetuista palkoista: vakinaisen, päätoimisen henkilökunnan (työaika vähintään 30 viikkotuntia) palkkamenot ilman sivukuluja ja muun henkilökunnan (tilapäiset, osa-aikaiset ja ostopalvelut) palkkakulut ilman sivukuluja. Kiinteistötyöntekijöiden palkkamenoja ei lasketa mukaan.

6. hakemuksen jättövuoden ja sitä seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelma

7. selvitys teatterin tai orkesterin tiloista, mikäli näitä koskevat tiedot eivät sisälly teatterin tai orkesterin toimintakertomukseen

Teatteri- ja orkesterilain 2 §:ssä valtionosuuden saamiselle asetetut edellytykset:

1) teatterin tai orkesterin omistaa kunta tai kuntayhtymä taikka yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu teatteri- tai orkesteritoiminnan harjoittaminen taikka teatterin tai orkesterin ylläpitäminen

Yksityisen yhteisön tai säätiön osalta on teatteri- tai orkesteritoiminnan harjoittaminen tai ylläpitäminen kirjattava ylläpitävän yhteisön tai säätiön sääntöihin tai osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen. Kunnallisten toimijoiden osalta sääntömääräisyys toteutuu teatteri- tai orkesteritoimea koskevien kunnallisten sääntöjen kautta.

2) teatteri tai orkesteri harjoittaa vakinaista ja ammatillista esitystoimintaa

Esitystoiminta katsotaan vakinaiseksi, jos teatteri tai orkesteri on toiminut useamman vuoden säännöllisesti ja jos sillä on riittävä rahoituspohja. Kesäteatteri- tai pikkujoulutoiminnan tai muun sesonkeihin perustuvan esitystoiminnan ei katsota täyttävän vakinaisuuden käsitettä. Ammattimaisuudella tarkoitetaan sitä, että teatterilla tai orkesterilla on teatteri- tai musiikkialan ammatillisen koulutuksen saanutta henkilöstöä, ja henkilöstö saa toiminnasta toimeentulonsa ja henkilöstöpolitiikassa otetaan huomioon työnantajaveloitteet ja virka- ja työehtosopimukset.

3) teatterilla tai orkesterilla on vähintään yksi päätoiminen työntekijä ja taiteellisesta toiminnasta vastaavana työntekijänä alan koulutuksen tai riittävän perehtyneisyyden omaava henkilö

Valtionosuutta saavalla teatterilla ja orkesterilla on oltava vähintään yksi päätoiminen työntekijä. Taiteellisesta toiminnasta vastaavalla henkilöllä tulee olla alan koulutus tai muulla tavoin hankittu riittävä alan tuntemus ja työkokemus. Riittävä perehtyneisyys edellyttää alan työkokemusta. Taiteellisesta toiminnasta vastaava henkilö voi olla myös sivutoiminen.

4) teatterin tai orkesterin toiminnalle on taloudelliset edellytykset, mutta teatteria tai orkesteria ei kuitenkaan ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi

Lähtökohtana valtionosuustoiminnalle on, että toimintaa harjoitetaan taiteen edistämiseksi ja hyvinvointipalveluiden tarjoamiseksi. Teatterin tai orkesterin perusrahoituksen on oltava turvattu pitkällä tähtäimellä. Tavoitteena on, että teatterit ja orkesterit pyrkivät toiminnassaan kokonaistaloudellisesti kannattavaan toimintaan. Teattereiden ja orkestereiden toiminnan rahoitus tarkastetaan teatteri- ja

orkesteritilastoihin sisältyvien tietojen ja tarpeen mukaan myös teattereiden ja orkestereiden tilinpäätösten pohjalta.

Yksityisten teattereiden tai orkestereiden säännöistä tai yhtiöjärjestyksestä on käytävä ilmi, että toiminnan tarkoitus on muu kuin voiton tavoittelu. Säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä on lisäksi todettava mahdollisen ylijäämän käytöstä, mahdollisten rahastojen varojen käytöstä sekä varojen käytöstä yhteisön tai säätiön toiminnan lakkauttamisen tai purkamisen yhteydessä.

5) teatterilla tai orkesterilla on toiminta- ja taloussuunnitelma

Teatterin tai orkesterin toiminnan tulee olla sekä hallinnollisesti että taloudellisesti järjestetty niin, että se mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun. Toiminnasta aiheutuvat kustannukset on kyettävä esittämään eriteltyinä ylläpitäjän muusta toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Kuntien ylläpitämillä teattereilla tai orkestereilla ei edellytetä erillistä toiminta- ja taloussuunnitelmaa, jos kunnan muista suunnitelmista käy ilmi laissa edellytetyt tiedot.

6) teatterin tai orkesterin palveluiden tuottaminen on tarpeellista

Valtionosuuden saamisen edellytyksenä on, että teatteri- tai orkesteritoiminnan järjestäminen katsotaan kulttuuripolitiikan näkökulmasta tarpeelliseksi. Tarpeellisuutta harkittaessa on aina lähtökohtana toiminnan laatu ja taiteelliset näkökohdat. Teatteri- ja orkesteritoiminnan tarpeellisuutta tarkastellaan myös suhteessa asianomaisen paikkakunnan tai alueen kysyntään ja -tarjontaan. Tarpeellisuutta harkitaan lisäksi valtakunnallisen kokonaisuuden kannalta.